

INTERPELLATION 5/2006 rd

Högre spritskatt för att minska konsumtionen

Till riksdagen

Regeringen Matti Vanhanen sänkte spritskatten med en tredjedel räknat från den 1 mars 2004, på starksprit rentav med 44 procent. Men sedan skatterna sänktes och importbegränsningarna i samma veva slopades har alkoholkonsumtionen nått rekordhöjder, över 10 liter ren sprit per person och år. Alkoholens skadeverkningar har ökat kraftfullt och därmed också olika slag av merkostnader för samhället.

Vi har redan nu över en halv miljon storkonsumenter av alkohol i Finland. Alkoholrelaterade sjukdomar är numera vårt största och överlägset dyraste folkhälsoproblem. Enligt prognoser kommer den förväntade livstiden inom tio år att peka neråt; och det bland annat på grund av livsstils-sjukdomar typ ökad alkoholkonsumtion.

Antalet alkoholdöda har ökat med flera hundra. I fjol avled totalt omkring 2 000 människor av alkoholrelaterade orsaker, alltså omkring 150 fler än 2004. I Statistikcentralens statistik över dödsorsaker var alkoholrelaterade sjukdomar och förgiftningsfall i fjol den vanligaste dödsorsaken bland män i förvärvsaktiv ålder. Spriten orsakade nästan lika många kvinnors död som bröstcancer, som är den vanligaste dödsorsaken bland kvinnor. Det föds hundratals barn med bestående alkoholskador, enligt vissa bedömningar upp till 1 000 per år.

Vid sidan av de alkoholrelaterade sjukdomarna har också olyckorna och våldsdåden ökat. Barnskyddet, alkoholrelaterade sjukdomar och disciplinära insatser står för en allt större del av kommunernas utgifter. Kommunerna står för uppskattningsvis 80 procent av kostnaderna för

alkoholskador. Olycksfall och våldsdåd betyder dessutom utgifter för försäkringsbolagen, frånvaro från arbetet för arbetsgivarna och förtida pensionering för arbetspensionssystemet. För hushållen betyder det en mängd själsliga, sociala och ekonomiska problem.

I Finland har alkoholkonsumtionen gått upp i nästan direkt proportion till de sänkta alkoholpriserna i reella termer. Alkoholskadorna ökar i takt med den ökande totala konsumtionen. Experter på alkoholpolitik är övertygade om att en prisreglering genom spritskatten är det klart effektivaste sättet att få ner konsumtionen.

Men regeringen Vanhanen har inte velat tro forskare och andra experter eller varit lyhörd för oppositionens krav. Regeringens lösning på de våldsamt ökade problemen är ett alkoholprogram med förslag allt ifrån små steg för att begränsa reklam, varningar för fosterskador på flaskor till begränsad morgonförsäljning av sprit. Regeringens åtgärder kan eventuellt påverka utvecklingen i någon mån, men inte ens i bästa fall blir effekten mer än marginell.

En sådan nonchalant alkoholpolitik är i sig ett hot mot vår konkurrenskraft och ekonomi i framtiden. Konsekvenserna av en misslyckad alkoholpolitik ökar i betydande grad trycket från en åldrande befolkning på en bärkraftig samhällsekonomi och arbetskraftspolitik. Vi har inte råd — i vare sig ett ekonomiskt eller ett arbetskraftspolitiskt perspektiv — att låta arbetskraft gå förlorad på grund av sprit. Nu krävs det skyndsamma och kraftfulla insatser.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Vilka skyndsamma åtgärder kommer regeringen att vidta med avseende på spritbeskattningen för att alkoholkonsumtionen ska gå ner och alkoholskadorna och antalet alkoholdöda minska?

Helsingfors den 9 november 2006

Päivi Räsänen /kd
Sari Essayah /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Bjarne Kallis /kd
Eero Akaan-Penttilä /saml
Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Kaarina Dromberg /saml
Leena Harkimo /saml
Pertti Hemmilä /saml
Hanna-Leena Hemming /saml
Anne Holmlund /saml
Jyri Häkämies /saml
Marjukka Karttunen /saml
Jyrki Katainen /saml
Jari Koskinen /saml
Seppo Lahtela /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Esko Kurvinen /saml
Jere Lahti /saml
Kalevi Lamminen /saml
Jouko Laxell /saml
Suvi Lindén /saml
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Heikki A. Ollila /saml
Reijo Paajanen /saml
Maija Perho /saml
Lyly Rajala /saml
Paula Risikko /saml
Martin Saarikangas /saml
Petri Salo /saml
Sari Sarkomaa /saml
Kimmo Sasi /saml
Arto Satonen /saml
Timo Seppälä /saml

Juhani Sjöblom /saml
Marja Tiura /saml
Irja Tulonen /saml
Raija Vahasalo /saml
Jan Vapaavuori /saml
Ahti Vielma /saml
Jari Vilén /saml
Lasse Virén /saml
Ben Zyskowicz /saml
Annika Lapintie /vänt
Iivo Polvi /vänt
Matti Kauppila /vänt
Unto Valpas /vänt
Pentti Tiusanen /vänt
Minna Sirnö /vänt
Outi Ojala /vänt
Matti Kangas /vänt
Markus Mustajärvi /vänt
Kari Uotila /vänt
Mikko Immonen /vänt
Erkki Virtanen /vänt
Esko-Juhani Tennilä /vänt
Jaakko Laakso /vänt
Martti Korhonen /vänt
Veijo Puhjo /vänt
Tuija Brax /gröna
Kirsi Ojansuu /gröna
Merikukka Forsius /gröna
Heidi Hautala /gröna
Oras Tynkkynen /gröna
Erkki Pulliainen /gröna
Rosa Meriläinen /gröna
Janina Andersson /gröna
Anni Sinnemäki /gröna
Tarja Cronberg /gröna
Ulla Anttila /gröna
Raimo Vistbacka /saf
Timo Soini /saf